

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ
постанова від «07» березня 2023 р.
(протокол № 7, п.6)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ЧТЕІ ДТЕУ
№ 08 від 07 березня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про підвищення кваліфікації та стажування
науково-педагогічних і педагогічних працівників
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету**

I. Загальні положення, основні поняття, мета і завдання підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

1.1. Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету (далі – Положення) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (Системи управління якістю) Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21 серпня 2019 р.), Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників (Наказ МОН України №1341 від 30 жовтня 2020 р.), Порядку реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України №579 від 12 серпня 2015 р. з доповненнями), інших нормативно-правових актів.

1.3. Положення визначає процедуру, види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації та проходження стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ (включаючи механізм оплати, умови і процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації) на підприємствах, в установах і організаціях.

1.4. Положення спрямоване на реалізацію безперервного процесу набуття нових та вдосконалення раніше набутих професійних та загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності, що передбачає постійну самоосвіту та інші види і форми професійного зростання і може здійснюватися шляхом формальної та неформальної освіти, стажування, здійснення професійної діяльності тощо науково-педагогічних і педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ.

1.5. Метою підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

1.6. Для забезпечення підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічним та педагогічним працівникам ЧТЕІ ДТЕУ необхідно виконати завдання з:

- удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності);

- набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності / спеціалізації (освітньої програми);
- формування та розвитку мовленнєвої, цифрової, комунікаційної, інклюзивної, емоційно-етичної компетентностей.

1.7. Науково-педагогічні та педагогічні працівники ЧТЕІ ДТЕУ можуть підвищувати кваліфікацію та проходити стажування в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом).

1.8. ЧТЕІ ДТЕУ забезпечує підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників у межах повноважень та відповідно до законодавства.

У разі підвищення кваліфікації або проходження стажування з відривом від основного місця роботи науково-педагогічні та педагогічні працівники ЧТЕІ ДТЕУ мають право на гарантії і компенсації, передбачені законодавством України.

1.9. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників може здійснюватися на підставі діючих угод про співпрацю ЧТЕІ ДТЕУ з зовнішніми партнерами (підприємствами, установами, організаціями), у т.ч. з закордонними.

II. Види та організація підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

2.1. Науково-педагогічні та педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію.

2.2. Науково-педагогічні та педагогічні працівники у ЧТЕІ ДТЕУ можуть підвищувати кваліфікацію за різними **формами, видами**.

2.3. **Формами** підвищення кваліфікації: є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на виробництві тощо. **Форми** підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

2.4. Основними **видами** підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;
- стажування.

2.5. Окремі види діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ (участь у програмах академічної мобільності, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти) можуть бути визнані як підвищення

кваліфікації після проходження відповідної процедури зарахування.

2.6. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників відбувається згідно з планами, які схвалюються щорічно в установленому порядку вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ наприкінці поточного навчального року та затверджуються наказом ЧТЕІ ДТЕУ.

2.7. У разі виробничої необхідності до затвердженого в установленому порядку Плану можуть бути внесені зміни на підставі відповідних вмотивованих службових записок завідувачів кафедр / інших офіційних клопотань / документів із зазначенням очікуваних результатів підвищення кваліфікації, які погоджуються директором ЧТЕІ ДТЕУ.

2.8. Направлення на підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників здійснюється за наказами (на підставі планів).

2.9. Науково-педагогічні та педагогічні працівники з урахуванням результатів самооцінки компетентностей і професійних потреб, змісту власної викладацької діяльності та/або посадових обов'язків самостійно обирають конкретні форми, види, напрями підвищення кваліфікації та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації (далі - суб'єкти підвищення кваліфікації).

Суб'єктом підвищення кваліфікації може бути заклад освіти (його структурний підрозділ), інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, що провадить освітню / виробничу діяльність у сфері підвищення кваліфікації науково-педагогічних / педагогічних працівників.

Під час вибору суб'єкта підвищення кваліфікації обов'язково береться до уваги:

- наявність інформації про нього у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі ЄДР), зокрема шляхом подання безкоштовного запиту на вебсайті Міністерства юстиції України;
- наявність вебсайту суб'єкта підвищення кваліфікації, оприлюднення на ньому програм підвищення кваліфікації і їх відповідність вимогам законодавства;
- наявність зразка документа про підвищення кваліфікації, його оприлюднення суб'єктом підвищення кваліфікації на своєму вебсайті та наявність у ньому інформації, визначеної законодавством.

2.10. Науково-педагогічні та педагогічні працівники ЧТЕІ ДТЕУ можуть підвищувати кваліфікацію у різних суб'єктів підвищення кваліфікації.

2.11. Функції щодо організації підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників у межах України покладаються на відповідальну особу ЧТЕІ ДТЕУ, яка:

- веде облік науково-педагогічних працівників що підлягають проходженню підвищення кваліфікації;
- формує проект Плану підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ на наступний навчальний рік. Підставами для формування проектів Планів є заявки від кафедр (додаток 1);
- проводить моніторинг виконання затверджених в установленому порядку Планів;
- завчасно інформує науково-педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ про терміни проходження працівниками підвищення кваліфікації;
- забезпечує документальний супровід підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників;
- приймає звіти науково-педагогічних працівників про проходження ними підвищення кваліфікації, копії відповідних свідоцтв, сертифікатів чи посвідчень та інших документів, що підтверджують підвищення кваліфікації;
- розміщує інформацію на офіційному веб-сайті ЧТЕІ ДТЕУ;
- здійснює інші організаційні заходи щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників, у т.ч. інформує їх щодо можливості короткострокового підвищення кваліфікації;
- систематично інформує адміністрацію ЧТЕІ ДТЕУ про стан виконання Планів, вносить пропозиції щодо подальшого удосконалення цього напрямку освітньої діяльності.

2.12. Зарахування для проходження підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника ЧТЕІ ДТЕУ здійснюється на підставі супровідних документів:

- Листа від адміністрації ЧТЕІ ДТЕУ (за необхідності);
- Направлення на підвищення кваліфікації (додаток 2);
- Індивідуального плану та програми підвищення кваліфікації (у 2 примірниках) (додаток 3), що містить інформацію про мету, завдання, строк, зміст, результат підвищення кваліфікації – навчально-методичне видання з дисципліни.

2.13. Обробка персональних даних науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних».

2.14. Функції щодо організації підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ за межами України покладені на відділ науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків ЧТЕІ ДТЕУ.

2.15. Керівник установи (суб'єкта) підвищення кваліфікації організовує і контролює процес підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників.

2.16. Безпосереднє керівництво підвищенням кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників (інших закладів освіти, організацій і установ) здійснюється консультантом.

III. Зміст, обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

3.1. Програми підвищення кваліфікації розробляються профільними кафедрами ЧТЕІ ДТЕУ і затверджуються в установленому порядку.

3.2. Навчальний план підвищення кваліфікації передбачає аудиторні заняття, самостійну роботу науково-педагогічних і педагогічних працівників та форми проведення підсумкового контролю.

3.3. Підвищення кваліфікації може здійснюватися як з відривом, так і без відриву від основної діяльності науково-педагогічного / педагогічного працівника.

3.4. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників може здійснюватись за такими організаційними формами:

- навчанням у закладах післядипломної освіти (інститути, центри та інші заклади підвищення кваліфікації, у т.ч. Інститут вищої кваліфікації ДТЕУ), окремих підрозділах закладів вищої освіти та наукових установ (інститути, факультети, відділення підвищення кваліфікації);
- стажуванням в установах, організаціях та на підприємствах;
- участю в наукових, науково-практичних та науково-методичних конференціях і семінарах, що проводяться в ЧТЕІ ДТЕУ та за його межами.

3.5. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у ЧТЕІ ДТЕУ встановлюється в годинах та/або кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС, (один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою.

3.6. Обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ протягом п'яти років не може бути меншим ніж **шість кредитів ЄКТС**. При цьому:

- Три кредити (90 годин) відведено на підвищення кваліфікації за дисциплінами, які викладає науково-педагогічний працівник;
- Три кредити (90 годин) складає науково-педагогічне підвищення кваліфікації, пов'язане із удосконаленням педагогічної майстерності.

3.7. Основними напрямками підвищення кваліфікації можуть бути:

- розвиток професійних компетентностей (фахових методик, технологій тощо);
- психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;

- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність;
- формування професійних компетентностей галузевого спрямування, опанування новітніми виробничими технологіями, ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, станом і тенденціями розвитку галузі економіки, підприємства, організації та установи, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями (для працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти);
- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їх заступників) тощо.

Зазначений перелік напрямів підвищення кваліфікації не є вичерпним і може бути скорегований або доповнений відповідно до особливостей діяльності кафедри, посад та потреб науково-педагогічних працівників.

У разі викладання декількох навчальних дисциплін науково-педагогічні працівники самостійно обирають послідовність підвищення кваліфікації за певними напрямами у міжквартальний період в межах загального обсягу (тривалості) підвищення кваліфікації, визначеного законодавством.

3.8. Зміст Індивідуального плану та програми підвищення кваліфікації формується з урахуванням галузевої специфіки, наукового спрямування науково-педагогічних і педагогічних працівників та визначається:

- вимогами суспільства щодо забезпечення висококваліфікованими фахівцями;
- сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійної діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників;
- стандартами освітньої діяльності та стандартами вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ;
- досягненнями у напрямах соціальної, психологічної, управлінської, економічної, правової, технологічної підготовки тощо.

Програма підвищення кваліфікації спрямовується на оволодіння, оновлення та поглиблення працівниками спеціальних фахових, науково-методичних, педагогічних, соціально-гуманітарних, психологічних, правових, економічних та управлінських компетентностей, у тому числі вивчення вітчизняного та

зарубіжного досвіду, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків, розширенню їх компетенції тощо.

Навчання забезпечує поєднання теоретичного матеріалу з практичною спрямованістю у вирішенні конкретних завдань і проблем розвитку закладів вищої освіти.

Один день стажування оцінюється у 6 годин або 0,2 кредиту ЄКТС.

3.9. За результатами проходження підвищення кваліфікації науково-педагогічним та педагогічним працівникам видається документ про підвищення кваліфікації, сертифікат, свідоцтво, порядок видачі та обліку якого визначається відповідним суб'єктом підвищення кваліфікації.

3.10. Програма підвищення кваліфікації затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації та повинна містити інформацію про її розробника (розробників), найменування, мету, напрям, зміст, обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЄКТС, форму (форми) підвищення кваліфікації, перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо).

3.11. Програма також **може містити** інформацію про:

- розподіл годин за видами діяльності (консультація; аудиторна, практична, самостійна і контрольна робота тощо);
- особу (осіб), які виконують програму (рівень вищої освіти, категорія, науковий ступінь, педагогічне / вчене звання, місце та/або досвід роботи тощо);
- строки виконання програми;
- вартість (у разі встановлення) або про безоплатний характер надання освітньої послуги;
- графік освітнього процесу;
- мінімальну та максимальну кількість осіб в групі;
- академічні, професійні можливості за результатами опанування програми;
- можливість надання подальшої підтримки чи супроводу;
- додаткові послуги (організація трансферу, забезпечення проживання і харчування, перелік можливих послуг для осіб з інвалідністю тощо);
- документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації тощо.

3.12. Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації визначається відповідно до її фактичної тривалості в годинах без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або в кредитах ЄКТС з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

3.13. Суб'єкти підвищення кваліфікації можуть розробляти програми підвищення кваліфікації на основі типових програм підвищення кваліфікації, що затверджуються МОН України.

3.14. ЧТЕІ ДТЕУ забезпечує відкритість і доступність інформації про кожну власну програму підвищення кваліфікації шляхом її оприлюднення на своєму веб-сайті.

3.15. Визнаватися як підвищення кваліфікації можуть окремі види діяльності науково-педагогічних працівників. Зокрема:

- **програма академічної мобільності**, що зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЄКТС на рік;
- **наукове стажування**, один тиждень якого зараховується в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС;
- визнані результати навчання набуті шляхом **інформальної освіти (самоосвіти)** в обсязі не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік (для науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене, почесне звання);
- **здобуття першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівня вищої освіти, третього (освітньо-наукового / освітньо-творчого) рівня або наукового рівня вищої освіти** вперше або за іншою спеціальністю у межах професійної діяльності або галузі знань в обсязі відповідно до встановленого обсягу освітньо-професійної (освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми у годинах або кредитах ЄКТС, за винятком визнаних (зарахованих) результатів навчання з попередньо здобутих рівнів освіти.

3.16. Директор ЧТЕІ ДТЕУ, заступники директора та завідувачі кафедр, які вперше призначені на відповідну посаду, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи.

IV. Визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

Процедура зарахування окремих видів діяльності, їх результатів та обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ визначаються вченою радою інституту.

4.1. Результати підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження.

4.2. Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення

кваліфікації визнаються рішенням вченої ради ЧТЕІ ДТЕУ. Порядок визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ визначається цим Положенням та встановлюється вченою радою ДТЕУ.

4.3. Науково-педагогічні працівники ЧТЕІ ДТЕУ, які пройшли підвищення кваліфікації, складають звіт про підвищення кваліфікації (у 2-х примірниках) (додаток 4).

4.4. Звіт про підвищення кваліфікації заслуховується на засіданні кафедри ЧТЕІ ДТЕУ, на якому розглядається питання про його затвердження або відхилення, даються висновки, відповідні рекомендації (за потреби).

Відповідний запис заноситься до Звіту про підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника ЧТЕІ ДТЕУ, який підписується ним особисто та завідувачем кафедри.

Схвалений на засіданні кафедри Звіт про підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника ЧТЕІ ДТЕУ подається до відділу організаційно-кадрового забезпечення, а потім в установленому порядку затверджується директором ЧТЕІ ДТЕУ.

Один примірник затвердженого Звіту про підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника ЧТЕІ ДТЕУ зберігається у відділі організаційно-кадрового забезпечення ЧТЕІ ДТЕУ, Інший - передається науково-педагогічним працівником ЧТЕІ ДТЕУ на базу підвищення кваліфікації. Копії затвердженого Звіту зберігаються на кафедрі ЧТЕІ ДТЕУ.

4.5. Одержані науково-педагогічними працівниками ЧТЕІ ДТЕУ в результаті підвищення кваліфікації нові професійні знання, уміння та навички впроваджуються в освітній процес шляхом розробки протягом місяця після закінчення підвищення кваліфікації навчально-методичного видання, зазначеного у Плані.

Розроблене за загальною процедурою та схвалене на засіданні кафедри навчально-методичне видання подається з усіма супровідними документами до відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків, після чого подається на розгляд вченої/методичної ради ЧТЕІ ДТЕУ.

4.6. Відповідальність за своєчасне подання та схвалення Звіту про підвищення кваліфікації, а також навчально-методичного видання за результатами підвищення кваліфікації покладається на науково-педагогічного працівника, завідувача відповідної кафедри ЧТЕІ ДТЕУ.

4.7. У разі підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) замість документа про підвищення кваліфікації подається звіт про результати підвищення кваліфікації або персональне розроблення електронного освітнього

ресурсу, що виконані в процесі (за результатами) підвищення кваліфікації та оприлюднені в установленому порядку та/або в електронному портфоліо науково-педагогічного / педагогічного працівника (у разі наявності).

4.8. Для визнання результатів підвищення кваліфікації вчена /методична рада ЧТЕІ ДТЕУ заслуховує науково-педагогічного / педагогічного працівника щодо якості виконання програми підвищення кваліфікації, результатів підвищення кваліфікації, дотримання суб'єктом підвищення кваліфікації умов договору та повинна прийняти рішення про:

- визнання результатів підвищення кваліфікації;
- невизнання результатів підвищення кваліфікації.

4.9. У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації вчена /методична рада ЧТЕІ ДТЕУ може надати рекомендації науково-педагогічному працівнику / педагогічному працівнику ЧТЕІ ДТЕУ щодо повторного підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації та/або прийняти рішення щодо неможливості подальшого включення такого суб'єкта підвищення кваліфікації до плану підвищення кваліфікації ЧТЕІ ДТЕУ до вжиття ним дієвих заходів з підвищення якості надання освітніх послуг.

4.10. Результатом підвищення кваліфікації науково-педагогічних / педагогічних працівників у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, може бути присвоєння їм повних та/або часткових професійних та/або освітніх кваліфікацій у встановленому законодавством порядку.

4.11. У документі про підвищення кваліфікації повинні бути зазначені:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) фізичної особи, яка надає освітні послуги з підвищення кваліфікації педагогічним та/або науково-педагогічним працівникам (для фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців);
- тема (напрямок, найменування), обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації у годинах та/або кредитах ЄКТС;
- прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) особи, яка підвищила кваліфікацію;
- опис досягнутих результатів навчання;
- дата видачі та обліковий запис документа;
- найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали (ініціал імені) особи, яка підписала документ від імені суб'єкта підвищення

кваліфікації та її підпис.

Документи про підвищення кваліфікації (сертифікати, свідоцтва тощо), що були видані за результатами проходження підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації - нерезидентів України, можуть містити іншу інформацію, ніж визначено цим пунктом, та потребують визнання вченою радою ДТЕУ.

V. Фінансування підвищення кваліфікації

5.1. Джерелами фінансування підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників є кошти державного, місцевих бюджетів, кошти фізичних та/або юридичних осіб, інші власні надходження закладу освіти та/або його засновника, інші джерела, не заборонені законодавством.

5.2. У разі підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, інших коштів, затверджених у кошторисі ЧТЕІ ДТЕУ на підвищення кваліфікації, укладення договору між керівником ЧТЕІ ДТЕУ та суб'єктом підвищення кваліфікації із зазначенням джерела фінансування підвищення кваліфікації є обов'язковим.

5.3 За рахунок коштів, передбачених у кошторисі ЧТЕІ ДТЕУ здійснюється фінансування підвищення кваліфікації в обсязі, встановленому законодавством, і відповідно до плану підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, які працюють на базі ЧТЕІ ДТЕУ за основним місцем роботи.

5.4. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ може здійснюватися на підставі діючих угод про співпрацю ДТЕУ з зовнішніми партнерами (підприємствами, установами, організаціями), у т.ч. з закордонними.

5.5. Самостійне фінансування підвищення кваліфікації може здійснюватися:

- науково-педагогічними та педагогічними працівниками ЧТЕІ ДТЕУ, які працюють за основним місцем роботи і проходять підвищення кваліфікації поза межами плану підвищення кваліфікації;

- іншими особами, які працюють в ЧТЕІ ДТЕУ на посадах науково-педагогічних та педагогічних працівників за суміщенням або сумісництвом.

На час підвищення кваліфікації відповідно до затвердженого плану з відривом від виробництва (освітнього процесу) в обсязі, визначеному законодавством за науково-педагогічним /педагогічним працівником зберігається місце роботи (посада) із збереженням середньої заробітної плати. Витрати, пов'язані з підвищенням кваліфікації, відшкодовуються у порядку, визначеному законодавством.

Факт підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників у ЧТЕІ ДТЕУ за кошти підтверджується актом про надання послуги з підвищення кваліфікації, який складається в установленому законодавством порядку, підписується директором ЧТЕІ ДТЕУ або уповноваженою ним особою та суб'єктом підвищення кваліфікації. Такий акт є підставою для оплати послуг суб'єкта підвищення кваліфікації згідно з укладеною угодою щодо підвищення кваліфікації.

VI. Організація проходження стажування науково-педагогічними і педагогічними працівниками

6.1. Метою стажування є підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки науково-педагогічних і педагогічних працівників, проведення авторських досліджень, опанування новітніми унікальними методами, набуття досвіду провадження науково-дослідної і викладацької діяльності, забезпечення інформаційного обміну та розширення наукових контактів.

Стажування передбачає обов'язкове здобуття практичних навичок у певній професійній діяльності.

6.2. Стажування здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується роботодавцем.

6.3. Індивідуальна програма стажування повинна містити інформацію про її обсяг (тривалість) та очікувані результати. Індивідуальна програма стажування може містити також іншу Інформацію, що стосується проходження стажування науково-педагогічним або педагогічним працівником.

6.4. Між ЧТЕІ ДТЕУ та суб'єктом стажування укладається договір, що передбачає стажування одного чи декількох працівників. У такому випадку індивідуальна (індивідуальні) програма (програми) є невід'ємним (невід'ємними) додатком (додатками) до договору. За пропозицією однієї із сторін договору, до нього можуть вноситися зміни (уточнення) шляхом укладення відповідної додаткової угоди (додатка до угоди).

6.5. Стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників ЧТЕІ ДТЕУ може здійснюватися в закладах освіти, установах, організаціях та на підприємствах (далі - роботодавець).

6.6. Строк стажування за договором не може перевищувати шести місяців.

6.7. Керівником такого стажування призначається науково-педагогічний або педагогічний працівник, який працює у суб'єкта стажування за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене, почесне чи педагогічне звання та/або успішно пройшов сертифікацію в установленому законодавством порядку. Стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників у інших суб'єктів

стажування здійснюється під керівництвом працівника, який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію (далі - супервізор).

6.8. Оплата праці супервізора розраховується відповідно до ставок погодинної оплати праці за проведення навчальних занять з слухачами курсів, які займають посади, що потребують наявності ступеня вищої освіти магістра, у обсязі не більше ніж 10 годин на тиждень з відповідними нарахуваннями на оплату праці. Конкретний обсяг оплачуваних годин встановлюється у договорі або закладом освіти (науковою установою), в якому проводиться стажування. Оплата праці супервізора у інших суб'єктів стажування визначається ними самостійно або на підставі укладених договорів про стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників.

VII. Організація проходження стажування науково-педагогічними і педагогічними працівниками за кордоном

7.1. Інститут сприяє закордонному стажуванню/підвищенню кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників з метою посилення інтегрованості до міжнародної науково-освітньої системи, поглиблення міжнародного співробітництва, широкого представництва результатів наукових досліджень співробітників ЧТЕІ ДТЕУ у глобальних міжнародних наукометричних базах даних, забезпечення актуальності та якості фундаментальних досліджень, якості освітньо-наукових програм, підвищення особистого рівня науково-педагогічних і педагогічних працівників.

7.2. Стажування/підвищення кваліфікації може відбуватися у науково-дослідницьких установах, закладах вищої освіти чи на підприємствах із високим рівнем науково-технічного розвитку.

7.3. Стажування/підвищення кваліфікації здійснюється за очною, дистанційною та змішаною формами.

7.4. Під час проходження стажування/підвищення кваліфікації за науково-педагогічним/педагогічним працівником зберігається його основне місце роботи.

7.5. Проходження стажування за кордоном здійснюється з дозволу директора на підставі заяви (додаток 5) з обґрунтуванням (додаток 6), у якому вказується тематика стажування та місце його проходження, очікувані результати, термін наукового стажування.

7.6. Для ініціювання питання про проходження стажування/підвищення кваліфікації за кордоном науково-педагогічний/педагогічний працівник подає заступнику директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку:

- заяву, обґрунтування необхідності, змісту, термінів та очікуваних

результатів закордонного стажування, підписані директором;

- витяг із протоколу засідання кафедри із зазначенням необхідності, змісту, термінів та очікуваних результатів закордонного стажування;
- індивідуальний план наукового стажування (додаток 7);
- лист/згода від приймаючої сторони із зазначенням термінів, умов проходження стажування та фінансування.

7.7. Протягом місяця після завершення стажування заступнику директора подається:

- письмовий звіт (в 2-х екз.) про результати стажування (додаток 8);
- копія документа, що засвідчує результати стажування (сертифікат, диплом та ін.);
- витяг із протоколу засідання кафедри про наукову/освітню цінність результатів стажування.

Після затвердження звіту заступником директора науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку результати стажування/підвищення кваліфікації презентуються на засіданні Вищої школи педагогічної майстерності та професійного розвитку.

7.8. Серед результатів стажування можуть бути: підготовка наукової статті та подання її до видання, що індексується наукометричною базою даних Scopus/ Web of Science з високим імпаکت-фактором і показником квартиля; публікація в іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях; подання заявки на отримання патенту на винахід; написання монографії (розділу монографії) однією з офіційних мов Ради Європи; підготовка спільної заявки на участь у міжнародному проєкті; розроблення або удосконалення навчальної дисципліни освітньої програми; інші здобутки, що визнаються вченою радою інституту. Вказані види робіт можуть бути визнані результатами наукового стажування за умови зазначення автором афіліації із ЧТЕІ ДТЕУ/ДТЕУ та свого профілю(ів) у наукометричних базах даних, де вказано ЧТЕІ ДТЕУ/ДТЕУ як місце роботи.

7.9. Закордонне стажування може бути прирівняне до підвищення кваліфікації. У цьому випадку у звіті необхідно вказати тривалість стажування у годинах та кредитах ЄКТС (один день стажування оцінюється у 6 годин або 0,2 кредита ЄКТС).

7.10. Наукове стажування за кордоном здійснюється за рішенням вченої ради ЧТЕІ ДТЕУ та регулюється чинним законодавством (ст.34 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та ін.)

7.11. Фінансування витрат на стажування/підвищення кваліфікації може здійснюватись за рахунок власних коштів, коштів інституту (за наявності вільних коштів), грантів, коштів сторони, що приймає та інших джерел, не заборонених законодавством.

Додаток 1

ПЛАН-ЗАЯВКА
підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників
кафедри _____
Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ
на _____ навчальний рік

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові (повністю)	Посада	Науковий ступінь, вчене звання	Місце підвищення кваліфікації: повна назва ЗВО (кафедри) / установи / організації / підприємства (відділу)	Дати початку та закінчення підвищення кваліфікації	Результат підвищення кваліфікації (навчально-методичні матеріали: дисципліна, вид видання, освітній ступінь, спеціальність, спеціалізація)	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							
2.							
3.							
4.							

Зав. кафедри

« ___ » _____ 20__ р.

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Додаток 2

_____ (найменування закладу, в якому

здійснюватиметься підвищення кваліфікації)

НАПРАВЛЕННЯ
на підвищення кваліфікації
науково-педагогічного працівника /педагогічного працівника

Прізвище, ім'я, по батькові _____
який/яка працює в (на) _____
(найменування закладу вищої освіти)

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Посада _____

Перелік навчальних дисциплін, що викладає науково-педагогічний (педагогічний) працівник

_____
_____
_____

Загальний стаж роботи _____

Науково-педагогічний (педагогічний) стаж _____

Аспірантура (докторантура) _____
(найменування закладу вищої освіти, рік закінчення)

Інформація щодо попереднього підвищення кваліфікації

_____
_____

Місце проживання, телефон _____

Просимо зарахувати на підвищення кваліфікації з «__» _____ 20__ року

по «__» _____ 20__ року.

Директор ЧТЕІ ДТЕУ

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету

УЗГОДЖЕНО
Керівник установи (суб'єкта)
підвищення кваліфікації

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧТЕІ ДТЕУ

(підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«__» _____ 20__ року

(підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«__» _____ 20__ року

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

_____ (прізвище та ініціали науково-педагогічного (педагогічного) працівника)

_____ (посада, найменування кафедри)

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

_____ (найменування ЗВО, в якому працює науково-педагогічний (педагогічний) працівник)

в _____ (найменування установи (суб'єкта), в якій здійснюється підвищення кваліфікації)

Строк підвищення кваліфікації з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Тема (напрямок, найменування), підвищення кваліфікації (назва навчальної дисципліни)

Мета підвищення кваліфікації _____

Зміст _____

Обсяг (тривалість) (що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЕКТС)

Вид, форма _____

Звітність (заплановане навчально-методичне видання) _____

Вартість (у разі встановлення) або про безоплатний характер надання такої освітньої послуги _____

Консультант від суб'єкта підвищення кваліфікації _____

Виконання завдань індивідуального плану та програми

№ пор.	Зміст завдання	Дата виконання	Підпис консультанта

Відгук установи (суб'єкта) підвищення кваліфікації _____

Зав. кафедри

_____ (підпис)

Науково-педагогічний
(педагогічний) працівник

_____ (підпис)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧТЕІ ДТЕУ

_____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«__» _____ 20__ року

Звіт
про підвищення кваліфікації

Прізвище, ім'я, по батькові _____
Науковий ступінь _____
Вчене звання _____
Посада _____
Кафедра _____

Мета підвищення кваліфікації _____
_____

Найменування закладу (установи), в якій здійснювалось підвищення кваліфікації _____
_____

Строк підвищення кваліфікації з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.
відповідно до наказу від «__» _____ 20__ р. № _____.
Відомості про виконання індивідуального плану та програми підвищення кваліфікації _____
_____

Результати підвищення кваліфікації _____
_____

Документ, що підтверджує підвищення кваліфікації _____
_____ (назва, серія, номер, дата видачі документа, найменування закладу, що видав документ)

Науково-педагогічний
(педагогічний) працівник _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Розглянуто і затверджено на засіданні _____ (найменування кафедри)
_____ «__» _____ 20__ року, протокол № _____.

Висновки та рекомендації щодо використання результатів підвищення кваліфікації _____
_____

Пропозиції щодо використання результатів підвищення кваліфікації _____
_____

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Директору ЧТЕІ ДТЕУ
професору (прізвище та ініціали)

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

_____ (посада)

_____ (прізвище ініціали)

Заява

Прошу дати дозвіл на проходження наукового стажування / підвищення кваліфікації за _____ кордоном, _____ організоване (вказати повну назву закладу/установи, місто та країну).

Стажування відбуватиметься з _____ по _____ в очній/дистанційній/змішаній формі.

Фінансування здійснюється за рахунок (власних коштів, коштів сторони, що приймає, гранту тощо).

Дата Підпис

Погоджено:

Заступник директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Заява повинна бути написана від руки.

Затверджую

Директор ЧТЕІ ДТЕУ

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«__» _____ 20__ р.

ОБГРУНТУВАННЯ

закордонного відрядження

посада _____
ПІБ _____

Країна і заклад відрядження: .....
Термін відрядження: .....
Наукова установа/інша дослідницька організація/заклад вищої освіти:
.....
Джерела фінансування: .....
Мета: .....
Завдання: .....
Основна частина: .....
Очікувана ефективність: .....

Погоджено:

Заступник директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Начальник відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«__» _____ 20__ р.

Індивідуальний план стажування/ підвищення кваліфікації

_____ (прізвище та ініціали працівника)
_____ (посада, найменування кафедри)
_____ (науковий ступінь, вчене звання)

Країна і заклад відрядження: _____
Термін наукового стажування з _____ по _____ року.
Тема наукового стажування: « _____ ».
Форма наукового стажування: _____ (очна, дистанційна, змішана).

Виконання завдань індивідуального плану наукового стажування:

№ з/п	Зміст завдання	Очікувані результати виконання завдання

Завідувач кафедри _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Відповідальний за організацію проведення стажування _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«__» _____ 20__ р.

ЗВІТ

про проходження стажування/наукового стажування/підвищення кваліфікації ПІБ _____

Посада _____ Кафедра _____

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Форма проведення наукового стажування _____ (очна, дистанційна, змішана).

Країна і заклад відрядження: _____

Тема наукового стажування: _____

Термін наукового стажування: з «__» ____ 20__ року по «__» 20__ року.

Результати наукового стажування:

1. 2. 3. ....

Звіт розглянуто і затверджено на засіданні кафедри _____ Протокол № __ від _____ 20__ року.

Пропозиції щодо використання результатів наукового стажування: _____

Завідувач кафедри _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Відповідальний за організацію проведення стажування _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)